

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

σύμφωνα με το άρθρο 29 και 30 των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2023

Έργο: Κατασκευή και λειτουργία Αγρό-Φωτοβολταϊκού Πάρκου δυναμικότητας 0,9 MW, στην Κοινότητα Αγίου Ιωάννη Μαλούντας, της Επαρχίας Λευκωσίας

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια: ΛΕΥ/02010/2021

1. Εισαγωγή

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως απέστειλε στο Τμήμα Περιβάλλοντος επιστολή (αριθμό φακέλου ΛΕΥ/02010/2021, ημερ. 30.08.2021) με αίτηση για την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 0,9 MW ιδιοκτησία της εταιρείας BIOLAND PROJECT 37 LTD, στην κοινότητα Αγίου Ιωάννη Μαλούντας, συνοδευόμενη από ΜΕΕΠ για αξιολόγηση.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Προτεινόμενο Έργο (ΠΕ) σε συνεδρία της στις 5.4.2022, έχοντας υπόψη και την Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής για τη «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) σχετικά με τη Χωροθέτηση των Έργων που Αξιοποιούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στον τομέα της Ηλεκτροπαραγωγής». Λόγω του ότι το ΠΕ αρχικά είχε υποβληθεί ως τυπικό φωτοβολταϊκό πάρκο, εντός περιοχής αναδασμού, ζητήθηκε από την Περιβαλλοντική Αρχή ο επανασχεδιασμός του ως αγροφωτοβολταϊκό πάρκο με επιστολή ημερ. 13.4.2022. Ο τροποποιημένος σχεδιασμός κατατέθηκε μέσω της Πολεοδομικής Αρχής με επιστολή ημερ. 8.12.2022. Ο αναθεωρημένος σχεδιασμός προνοεί την κατασκευή και λειτουργία Μονάδας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία θα αποτελείται από Αγρο-Φωτοβολταϊκό (Φ/Β) Σύστημα ισχύος 0.9 Mw, σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη καλλιέργεια γης.

Αφού προηγήθηκε η έκδοση των Κατευθυντήριων γραμμών του Τμήματος Γεωργίας για διπλή χρήση της γεωργικής γης για καλλιέργεια και παραγωγή ενέργειας, το Τμήμα Περιβάλλοντος απέστειλε επιστολή για υποβολή πρόσθετων συμπληρωματικών στοιχείων στις 9.11.2023. Τα συμπληρωματικά στοιχεία κατατέθηκαν στις 9.9.2024.

Ακολούθως, η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε εκ νέου την αίτηση σε συνεδρία της στις 29.10.2024, και έχοντας ενώπιον της όλα τα στοιχεία αξιολόγησε το ΠΕ.

Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και τη ΜΕΕΠ ετοιμάστηκε η Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του έργου και περιγραφή του υφιστάμενου περιβάλλοντος σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Το υπό εξέταση έργο χωροθετείται εντός του τεμαχίου αρ. 212, Φ/Σχ 29/32W2 και Τμήμα:3 στην τοποθεσία Κάτω Κόρακας, της κοινότητας Αγ. Ιωάννης Μαλούντας της επαρχίας Λευκωσίας. Το προτεινόμενο τεμάχιο εμπίπτει εντός κτηνοτροφικής Πολεοδομικής Ζώνης 'Δ1' (μαζική εκτροφή ζώων και πτηνών εκτός χοίρων). Το τεμάχιο έχει συνολικό εμβαδόν 13651 m². Η πρόσβαση από και προς το προτεινόμενο τεμάχιο επιτυγχάνεται μέσω χωμάτινων δρόμων. Το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου εμπίπτει σε περιοχή που έχει ολοκληρωθεί Σχέδιο Αναδασμού.

Το όριο της οικιστικής ζώνης της κοινότητας Αγίου Ιωάννη Μαλούντας βρίσκεται σε απόσταση 1,9 km περίπου νοτιοδυτικά του ΠΕ και το όριο της οικιστικής ζώνης της κοινότητας Αγίων Τριμιθιάς είναι 2,75 km περίπου βορειοανατολικά του ΠΕ. Η πλησιέστερη περιοχή προστασίας είναι η ΕΖΔ Περιοχή Μισσερού - Αγροκηπιάς (CY2000003) και βρίσκεται σε απόσταση περίπου 5 km νοτιοδυτικά του ΠΕ. Λόγω της απόστασης του ΠΕ εκτιμάται ότι δε θα επηρεαστεί αρνητικά η εν λόγω περιοχή προστασίας, τόσο κατά την κατασκευαστική φάση του έργου, όσο και κατά τη φάση λειτουργίας του. Το τεμάχιο ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου βρίσκεται σε απόσταση περίπου 1.8 χλμ από μεταναστευτικό διάδρομο αποδημητικών πτηνών.

Το τεμάχιο ανάπτυξης επί του παρόντος αξιοποιείται με ξηρική καλλιέργεια. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης του ΠΕ (ακτίνα 1 χλμ), εντοπίζονται τεμάχια με ξηρικές καλλιέργειες, φωτοβολταϊκά πάρκα, μικρός αριθμός κατοικιών, πτηνοτροφείο, συσκευαστήρια φρούτων και λαχανικών και κτηνοτροφικά υποστατικά. Το τεμάχιο του ΠΕ εμφανίζει ήπια κλίση και σχεδόν ομαλή επιφάνεια.

Για την καταγραφή της πτηνοπανίδας, υλοποιήθηκαν συνολικά 8 ημερήσιες επιτόπιες καταγραφές πτηνοπαρατηρήσεων σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες οδηγίες της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας. Οι καταγραφές πραγματοποιήθηκαν κατά τις περιόδους Μάρτιος-Αύγουστος 2019, Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2019, Απρίλιος 2020 και Δεκέμβριος 2023 – Ιανουάριος 2024. Εντοπίστηκαν 35 είδη πουλιών σε σύνολο 961 ατόμων, εκ των οποίων τα 219 δραστηριοποιήθηκαν εντός του υπό μελέτη τεμαχίου και 742 εκτός. Εντοπίστηκαν 3 είδη που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/147/EK11 σε σύνολο 3 ατόμων (*Lanius nubicus*, *Oenanthe cypriaca*, *Plegadis falcinellus*). Δεν εντοπίστηκαν φωλιές εντός του υπό μελέτη τεμαχίου. Καταγράφηκε ένα (1) ενδημικό είδος (*Oenanthe cypriaca*), ενώ τα είδη που καταγράφηκαν με τον μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, ήταν το *Passer domesticus* (Σπιτοσπουργίτης), το *Galerida cristata* (Σκορταλλός) και το *Anthus pratensis* (Σιταροπούλι).

Για τις ανάγκες του ΠΕ, θα τοποθετηθούν 1666 πλαίσια ισχύος 540 Watt, εγκατεστημένα σε υπερυψωμένες κατασκευές πάνω από υπαίθριες καλλιέργειες σιτηρών. Στο προτεινόμενο Αγρο-Φωτοβολταϊκό πάρκο προτείνεται η εγκατάσταση συστήματος Μονοπάσσαλου-Μονοαξονικού ιχνηλάτη φωτοβολταϊκών πλαισίων πάνω από υπαίθριες καλλιέργειες, έτσι ώστε να επιτρέπεται η διπλή χρήση/αξιοποίηση των αγροτεμαχίων και παράλληλα να διανέμεται το φως του ήλιου για συμπαραγωγή τροφίμων και ηλεκτρικής ενέργειας. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι το ελάχιστο ύψος στο χαμηλό σημείο των πλαισίων θα πρέπει να είναι 1,8m από το έδαφος και η απόσταση μεταξύ των γραμμών του συστήματος να είναι 6m. Το εν λόγω σύστημα ενδείκνυται για χαμηλές καλλιέργειες με μέγιστο ύψος μέχρι 1,2m. Η επιφάνεια του υπό μελέτη

τεμαχίου που πρόκειται να καλλιεργείται, ανέρχεται στα 10.345 m², έκταση που αντιστοιχεί στο 75.8% του συνολικού του εμβαδού.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

3.1. Επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής

3.1.1. Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά

Κατά τη φάση της κατασκευής, τα μη επικίνδυνα υγρά απόβλητα, θα παράγονται/προέρχονται από τις κατασκευαστικές δραστηριότητες. Επιπρόσθετα, κατά τη φάση της κατασκευής, τα επικίνδυνα υγρά απόβλητα θα παράγονται/προέρχονται από τυχόν διαρροές λαδιών και υγρών καυσίμων από τα μηχανήματα και τα οχήματα, από τυχόν συντηρήσεις οχημάτων και γενικότερα από τις κατασκευαστικές δραστηριότητες. Κατά τη φάση κατασκευής του ΠΕ, δεν αναμένεται να παραχθούν επικίνδυνα απόβλητα.

3.1.2. Επιπτώσεις στο έδαφος

Οι κατασκευαστικές εργασίες κατά το στάδιο κατασκευής του ΠΕ, θα έχουν μικρές επιπτώσεις στο έδαφος, οι οποίες αφορούν τη διαμόρφωση του χώρου, εκσκαφές και επιχωματώσεις και συμπίεση του εδάφους. Η μέθοδος των χωματουργικών εργασιών που εφαρμόζεται, προβλέπει την επαναχρησιμοποίηση των εκσκαφέντων χωμάτων κατά την επιχωμάτωση, έτσι ώστε να μην απομακρύνονται ποσότητες χώματος από το τεμάχιο ή να χρειάζονται επιπρόσθετες ποσότητες για να καλυφθούν οι ανάγκες της επιχωμάτωσης.

3.1.3. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Η ατμόσφαιρα αναμένεται ότι θα επιβαρυνθεί τοπικά, με αύξηση των επιπέδων σκόνης, κατά την φάση δημιουργίας του εξοπλισμού, εξαιτίας της μετατροπής της απαραίτητης ενέργειας εξόρυξης, επεξεργασίας και κατασκευής του προϊόντος (αναμένεται η εκπομπή μεγάλων ποσοτήτων αέριων ρύπων), κατά την περίοδο διαμόρφωσης του χώρου του έργου, κατά την εκφόρτωση των υλικών κατασκευής, κατά την μεταφορά των εκσκαφέντων χωμάτων, κατά την χρήση των μηχανημάτων, κατά τη διαμόρφωση της οδοποιίας και κατά την διακίνηση βαρέων μηχανημάτων.

3.1.4. Επιπτώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον

Η κατασκευή και λειτουργία του αγρο-φωτοβολταϊκού πάρκου, δεν αναμένεται να επιφέρει οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στους κατοίκους της περιοχής ή στη δημόσια υγεία. Η μόνη περίπτωση όπου θα μπορούσε να προκύψει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία, είναι από τυχόν πρόκληση πυρκαγιάς και ως εκ τούτου, κίνδυνος εκπομπής αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. Η πιθανότητα αυτή είναι απομακρυσμένη, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εγκαταστάσεις του φωτοβολταϊκού πάρκου, θα είναι εξοπλισμένες με σύστημα πυρόσβεσης. Μέχρι σήμερα, δεν έχουν αναφερθεί περιστατικά πρόκλησης πυρκαγιάς, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους.

3.2. Επιπτώσεις κατά τη φάση λειτουργίας

3.2.1. Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά

Αναμένεται η δημιουργία πολύ μικρών ποσοτήτων υγρών και στερεών αποβλήτων κατά τη λειτουργία του ΠΕ, από τις εκπλύσεις των πλαισίων και τη δραστηριότητα των εργαζομένων στο ΠΕ.

3.2.2. Επιπτώσεις στο έδαφος

Δεν αναμένεται να υπάρξει δημιουργία ποσότητας στερεών αποβλήτων κατά τη λειτουργία του Έργου ενώ οι αντίστοιχες ποσότητες υγρών αποβλήτων θα είναι μικρές. Το ΠΕ δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στη γεωλογία και στο φυσικό ανάγλυφο της περιοχής. Το τεμάχιο του έργου θα συνεχίσει να καλλιεργείται, σε συνδυασμό με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.

3.2.3. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τη λειτουργία του Έργου αφού η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι σύμφωνη με το σύγχρονο μοντέλο της αειφόρου ανάπτυξης του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής που επιβάλλει το μηδενισμό όπου είναι δυνατόν των εκπομπών ρύπων στο περιβάλλον και τη μεγιστοποίηση της διατήρησης των φυσικών ενεργειακών πόρων.

3.2.4. Επιπτώσεις στο τοπίο

Δεν αναμένεται ότι θα προκαλέσει οποιαδήποτε αλλοίωση στο τοπίο της περιοχής, ενώ στην ευρύτερη περιοχή δεν υπάρχουν αξιοθέατα ώστε να προκύπτει θέμα παρεμπόδισης της θέας.

3.2.5. Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους

Δεν αναμένονται επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τη λειτουργία του έργου αφού δε θα καταναλώνει ενέργεια. Θα υπάρχει κατανάλωση ποσότητας νερού κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου, τόσο για τις υγειονομικές ανάγκες προσωπικού όσο και για το καθάρισμα των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Το ξέπλυμα που θα καταλήγει στο έδαφος, δεν θα επηρεάζει την ποιότητα των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων της ευρύτερης περιοχής, αφού δεν θα περιέχει επικίνδυνες ή βλαβερές ουσίες. Επιπλέον δεν αναμένεται να υπάρξει ανάγκη για νερό άρδευσης της καλλιέργειας, καθώς πρόκειται να καλλιεργηθεί με σπορά σιτηρών.

4. Μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων, σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Στη ΜΕΕΠ περιλαμβάνονται μέτρα μετριασμού των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ως τα ακόλουθα:

- Οριοθέτηση και η περίφραξη του εργοταξίου.
- Εφαρμογή Σχεδίου Δράσης, σε περίπτωση διαρροών μηχανέλαιων από τα μηχανήματα/οχήματα και σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Συστηματικός έλεγχος και συντήρηση των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου.
- Απομάκρυνση αποβλήτων (μπάζων) από το εργοτάξιο αυθημερόν και σύναψη συμφωνιών με αδειοδοτημένους φορείς συλλογής/μεταφοράς αποβλήτων και με αδειοδοτημένους φορείς αποθήκευσης ή/και παραλαβής αποβλήτων.
- Διαβροχή των οδικών προσβάσεων ή των σημείων όπου εκπέμπεται σκόνη, ώστε να μετριάζονται τα επίπεδα σκόνης.
- Κατά τη μεταφορά υλικών από και προς το εργοτάξιο, να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Σωστός προγραμματισμός μεταφοράς υλικών στο εργοτάξιο και μείωση μετακινήσεων, ώστε να μην δημιουργούνται προβλήματα στο οδικό δίκτυο.
- Τα αδρανή υλικά και τα μπάζα, να τοποθετούνται σε σωρούς, σε σημείο που θα υποδειχθεί από τον εργολάβο του έργου και κατά την μεταφορά τους σε αδειοδοτημένες

μονάδες παραλαβής Α.Ε.Κ.Κ με φορτηγά, να καλύπτονται με ειδικό σκέπαστρο (π.χ. υφασμάτινο).

- Όλες οι εργασίες να περιοριστούν εντός του υπό μελέτης τεμαχίου.
- Η έναρξη των χωματουργικών και κατασκευαστικών εργασιών να γίνει εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου των πτηνών (Μάρτιο-Αύγουστο).
- Η συντήρηση των πλαισίων να γίνεται πριν ή μετά από τις περιόδους φωλεοποίησης (Οκτώβριο-Φεβρουάριο), για την ελάχιστη ενόχληση των πτηνών.
- Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που θα εγκατασταθούν είναι ειδικά επεξεργασμένα με τρόπο ώστε να ελαχιστοποιείται η ανάκλαση της ακτινοβολίας, καθώς ο στόχος είναι η μέγιστη απορρόφηση για τη μετατροπή της ακτινοβολίας σε ηλεκτρικό ρεύμα.
- Η περιμετρική περίφραξη του ΠΕ, να είναι φιλική προς το περιβάλλον και να τοποθετηθεί με τρόπο ώστε να είναι εφικτή η πρόσβαση της πανίδας της περιοχής, εντός του υπό μελέτη τεμαχίου.
- Τοποθέτηση υδρορροών στο Δωμάτιο της ΑΗΚ και στο Δωμάτιο Παραγωγού, οι οποίες θα λειτουργούν ως ειδικές “ποτίστρες” για τα πτηνά που θα επισκέπτονται το υπό μελέτη τεμάχιο, μετά την κατασκευή του ΠΕ. Οι ποτίστρες θα είναι σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο, ώστε να γεμίζουν με το βρόχινο νερό κατά τους χειμερινούς μήνες και κατά τις επισκέψεις συντήρησης και πλυσίματος των πλαισίων, οι οποίες θα πραγματοποιούνται 4 φορές τον χρόνο.
- Τοποθέτηση σταμνών εντός του ΠΕ, όπου θα αποθηκεύεται το βρόχινο νερό και θα λειτουργούν ως “ποτίστρες”.

5. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής, τις θέσεις των εμπλεκόμενων τμημάτων και τις παραστάσεις από το κοινό. Η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους πιο κάτω όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Μάριος Κυπριανού

Για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή.

27 Νοεμβρίου 2024
Αρ. Φακέλου: 02.10.011.005.001.107

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

Κατασκευή και λειτουργία Αγρό-Φωτοβολταϊκού Πάρκου δυναμικότητας 0.9 MW, στην Κοινότητα Αγίου Ιωάννη Μαλούντας, της Επαρχίας Λευκωσίας

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/02010/2021

1. Στο πλαίσιο διαβούλευσης δίδεται η δυνατότητα υποβολής από το κοινό απόψεων ή παραστάσεων στο Τμήμα Περιβάλλοντος, εντός τριάντα (30) ημερών μετά την σχετική Γνωστοποίηση δημοσίευσης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας, που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στη Γνωμοδότηση. Δεν λήφθηκαν οποιοσδήποτε απόψεις ή παραστάσεις από το ενδιαφερόμενο κοινό.
2. Το Τμήμα Γεωργίας με επιστολή του με αρ. φακ. 02.10.005 και ημερ. 24.10.2024, αναφέρει ότι συστήνει την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου νοουμένου ότι θα εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις και υποχρεώσεις όπως αυτές καταγράφονται στις **‘Κατευθυντήριες γραμμές για τη διπλή χρήση γεωργικής γης με καλλιέργεια και φωτοβολταϊκά πλαίσια’ – Ιούνιος 2024**, που έχει εκδώσει το Τμήμα Γεωργίας.

Οι πιο πάνω απόψεις λήφθηκαν υπόψη στην ετοιμασία της παρούσας Γνωμοδότησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατασκευή και λειτουργία Αγρό-Φωτοβολταϊκού Πάρκου δυναμικότητας 0.9 MW, στην Κοινότητα Αγίου Ιωάννη Μαλούντας, της Επαρχίας Λευκωσίας

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/02010/2021

A. Γενικοί Όροι

1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Γνωμοδότηση.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος θα μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι θα είναι άμεσα εφαρμόσιμοι από τον κύριο του έργου.
4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
5. Πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου να ετοιμαστεί και να φυλάσσεται στο εργοτάξιο ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης Αποβλήτων Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΚΚ) σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023) για την διαχείριση των ΑΚΚ, στα πλαίσια των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2022.
6. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 (Αρ. 106(Ι)/2002) μέχρι 2013 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Νομοθεσίες, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Εθνική Νομοθεσία/Ελεγχος και Προστασία της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους], εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
7. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
8. Πριν την έκδοση της άδεια οικοδομής, να αποσταλεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος η ακριβής όδευση της σύνδεσης με το Δίκτυο Μεταφοράς της Α.Η.Κ., για αξιολόγηση της. Η έκδοση της παρούσας Γνωμοδότησης δεν προκαταλαμβάνει τη θετική άποψη της Περιβαλλοντικής Αρχής στον οποιοδήποτε σχεδιασμό της όδευσης των υποδομών σύνδεσης του έργου με το δίκτυο διανομής της ΑΗΚ, ή με τις οποιοσδήποτε ανάγκες επέκτασης του δικτύου διανομής πέραν των ορίων των τεμαχίων του έργου. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**

9. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
10. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει τον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος ή αμέλειας.
12. Οι τεχνικές προδιαγραφές για την εγκατάσταση του έργου να είναι σύμφωνες με τον οδηγό «Κατευθυντήριων γραμμών για τη διπλή χρήση γεωργικής γης με καλλιέργεια και φωτοβολταϊκά πλαίσια» (Ιούνιος 2024) του Τμήματος Γεωργίας. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**

B. Όροι κατά την κατασκευή του έργου

1. Ο επιβλέπων μηχανικός να έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των Α.Κ.Κ, σύμφωνα με τον Κανονισμό του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023).
2. Ο εργολάβος να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Κ.Κ., ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Κ.Κ.), που εκδίδεται δυνάμει των Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2022 και Κανονισμών του 2023 (Κ.Δ.Π. 112/2023) και των εκάστοτε τροποποιήσεών τους.
3. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 έως 2022 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου
4. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.
5. Ο εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Κ.Κ.
6. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εργο που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά

στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.

7. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών εκτός του εργοταξίου. Η αποθήκευση των υλικών κατασκευής και των μηχανημάτων να γίνεται αποκλειστικά εντός των εργοταξιακών χώρων.
8. Οι εργασίες να περιορίζονται αποκλειστικά εντός του τεμαχίου χωροθέτησης του έργου. Να μην γίνει καμιά επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
9. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου, πριν την άδεια οικοδομής, που να εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.
10. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, κλπ.) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε χώρο με μη περατό δάπεδο.
11. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.
12. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και συντήρησης του εξοπλισμού και από τυχόν διαρροές (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, κενοί περιέκτες καυσίμων, πετρελαιοειδών, λιπαντικών, διαλυτών και άλλων επικίνδυνων χημικών ουσιών, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
13. Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.

14. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται προσωρινά με τρόπο που να μην επιβαρύνουν το περιβάλλον. Τα εν λόγω απόβλητα να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
15. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.
16. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
17. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:
- i. Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά που θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα, εάν απαιτηθεί.
 - ii. Να υπάρχει πρόγραμμα δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
 - iii. Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 χλμ./ώρα) στους χωμάτινους δρόμους.
 - iv. Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από και προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
 - v. Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
 - vi. Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
 - vii. Οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια.
 - viii. Να μειωθεί κατά το δυνατόν η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς και η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.

- ix. Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.
18. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:
- i. Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου
 - ii. Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου
 - iii. Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών
 - iv. Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων.
 - v. Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας.
 - vi. Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
19. Να τηρείται κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων του εργοταξίου για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την κατά το δυνατό μικρότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου.
20. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
21. Να γίνει η λιγότερη δυνατή επέμβαση στον χώρο και οι εκχερσώσεις και οι επιχωματώσεις θα περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες. Να χρησιμοποιηθούν τεχνικές στήριξης οι οποίες να διασφαλίζουν τη μικρότερη δυνατή επιφάνεια τωντσιμεντένιων βάσεων στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
22. Η εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να προσαρμόζεται στο φυσικό ανάγλυφο της περιοχής.
23. Οι πάσσαλοι στερέωσης των πλαισίων να στερεωθούν στο έδαφος με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης, ώστε να αποφευχθεί η μη αναγκαία χρήση μπετόν.
24. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**
25. Να γίνει φύτευση περιμετρικά του χώρου του έργου, καθ' όλο το μήκος του περιφραγμένου χώρου, τοπικών δένδρων ή/και θάμνων, κατά προτίμηση ξηρανθεκτικών.
26. Να διασφαλιστεί η ελαχιστοποίηση των επεμβάσεων στο φυσικό δίκτυο απορροής όμβριων υδάτων και η λήψη αντιδιαβρωτικών μέτρων.

27. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας των εργαζομένων.
28. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων.

Γ. Όροι κατά τη λειτουργία του έργου

1. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα επιφανειακά, υπόγεια ή παράκτια νερά οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
2. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού και από το προσωπικό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.
3. Οποιαδήποτε άλλα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα επίσης, με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2022.
4. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται προσωρινά με τρόπο που να μην επιβαρύνουν το περιβάλλον. Τα εν λόγω απόβλητα να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.
5. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που ενδέχεται να προκύπτουν, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π. 73/2015) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/ Εθνική Νομοθεσία/ Διαχείριση Αποβλήτων].
6. Να γίνει κατάλληλη σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος στον χώρο του έργου σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο.

7. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα (π.χ. αποψίλωση ξηράς βλάστησης κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης υποδομής αντικεραυνικής προστασίας, και να προμηθευτεί τον απαιτούμενο πυροσβεστικό εξοπλισμό (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
8. Εφόσον γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, τότε να χρησιμοποιείται πιστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.
9. Συστήνεται όπως τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) είναι υψηλής ενεργειακής απόδοσης και θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί του Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεδόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 (Αρ. 17(Ι)/2011) [ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας–www.mcit.gov.cy/mcit/energyse.nsf, στη διαδρομή Νομοθεσία/Νόμοι/Προϊόντα και Περιβάλλον/Οικολογικός Σχεδιασμός] και των σχετικών Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει της Οδηγίας 2009/125/ΕΚ για τις ελάχιστες απαιτήσεις σχεδιασμού που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα που συνδέονται με την ενέργεια πριν αυτά διατεθούν στην αγορά ή τεθούν σε λειτουργία. Κατάλογος των Κανονισμών βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας [στη διαδρομή Τομείς Πολιτικής/Προϊόντα και Περιβάλλον/Προϊόντα που Συνδέονται με την Ενέργεια/Οικολογικός Σχεδιασμός].
10. Η καταπολέμηση των ζιζανίων να γίνεται με μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, να γίνεται χρήση ζιζανιοκτόνων τα οποία να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).
11. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας των εργαζομένων κατά τη λειτουργία του έργου.
12. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού κατά τη λειτουργία του έργου να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

Δ. Όροι κατά την αποξήλωση του έργου

1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:
 - Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.

- Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

3. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

Τμήμα Περιβάλλοντος
Νοέμβριος 2024